

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **40 coroane**, — Pe sase luni
20 coroane, — Pe trei luni **10 coroane**.
 Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbăta

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
 Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

= Prețul inserțiunilor, după învoala =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației zisului «Telegraful Ro-
 mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Adunare poporala

Mâne, Marti în 25 Februarie st. n. la 10 ore a. m. se va tineea o **adunare poporala în Piața mare** din Sibiu, pentru a protesta în contra sălbăticilor comise de bandele săcuiești-ungurești în comitatul Aradului și în părțile ungurene, bande organizate și plătite de guvernul unguresc.

Orfelinatul român

In preajma sărbătorilor Nasterii Domnului din anul 1915, o seansă de Români sibieni, oameni cu suflet larg, cu inimă căldă, cu înțelegere adâncă pentru nevoile neamului, au hotărât să pună temelia uneia dintre cele mai umanitare, frumoase și folositoare așezăminte, orfelinatului român, învesinând această superioară hotărâre prin următorul act comemorativ adresat Consistorului arhidicezan:

«Răsboiul actual a scos la suferație o mulțime de necesități pe care ne simțim datorii și le sprijini.

O astfel de necesitate de actualitate, și după pătrera noastră de cea mai mare urgență, este infăptuirea unui orfelinat în Sibiu, pentru orfanii celor căzuți în răsboi, sau deveniți și altcum incapabili de munca și căsigh.

Subsemnatii ne-am constituit de inițiatori ai acestui așezămînt umanitar, de întrepineri, de creștere și de lumina, și contribuim în acest scop cu sumele arătate lângă numele nostru, iar suma întreagă o panem la dispoziția Venerabilului Consistor, ca rugarea să-ă iee în administrare, să aumenteze fondul prin alte contribuiri și să adoteze și din fondurile proprii astfel, ca încă în toamna anului 1916 să se înființeze orfelinatul față de care nu ne reserăm nici un drept.

Sibiu în 12/25 Decembrie 1915. Nicolae Ivan 500 cor.; Ioan de Preda 500 cor.; Pantaleon Lucuță 500 cor.; Alexandru Lebu 500 cor.; Dr. Ilie Beu 200 cor.; Dr. Lucian Borcea 200 cor.; Dr. Ioan Fruma 200 cor.; Dr. Vasile Preda 200 cor.; Dumitru Vulca 200 cor.; Lazar

Trileanu 200 cor.; Ioan I. Lăpușdalu 100 cor. și Constantin Pop 100 cor. La altală 3400 cor.».

Ideea și silințele acestor putini au fost imbrăigate de lumea românească de pretutindenea cu cea mai mare căldură și cu cea mai sinceră și sfântă înșuflătură. Ziarul «Românul», de sub direcția fostului secretar consistorial, astăzi șef de resort al cultelor, Valeriu Goldiș pătrunzându-se de marea însemnatate ce comportă un astfel de așezămînt, a făcut cea mai nobilă și efectivă propagandă, pentru realizarea căi mai apropiată lui.

Dr. Ion Matei fost coreferent școlar, astăzi șeful învățămîntului primar și normal în resortul cultelor, prin articole de caldă înșuflătură, prin vorbinduri particolare în atinere cu invățătorii, iar șeful N. Ivan în contact cu preoții au indemnăt cu vreme și fără vreme la jertfire pentru scopul înalt și izbăvitor de dureri. Și preoții și invățătorii sub indemnările acestora și în largă înțelegere a tuturor cehiunilor românești au devenit cei mai apriși, propovăduitori ai faptelor miliile creștinesti.

Harnicul și înșuflătul protopop al Brașovului V. Safu colecteașă între credincioșii Brașovului suma de 100,000, eruditul protopop al Sălăjei Dr. I. Lupușdalu dela Sălăjeeni 30,000 cor. Simțul de jertfă crește zi cu zi, colectele curg gărlă din toate olaturile noastre locuite de Români, din umiliști și întunecatul Bihor din Marmăra și din părțile Aradului și chiar și București colecteașă 200,000 pe seama orfanilor români din Ardeal.

Înșuflătura se estinde asupra tranșelor de umezeală, de ger, de foc, de moarte, în spital și în toți România își deschide pungile pentru a contribui la alinarea durerilor din lumea românească, fiecare se ostenește, aleargă cu o răvnă cucernică pentru a contribui cu petriciția la clădirea internațională.

Mama duioasă a săracilor și orfanilor, nobila și luminata Regină Maria îndurerată de suferințele orfanilor ardeleani a trimis 120,000 cor. pentru a se îmbăltrește și măngâiere celor sălăjieni de părțile.

Și așezămîntul umanitar, imbrătășat cu atâtă căldură de totă suflarea românească a lăsat făptură. Orfelinatul arhidicezan să a deschis în luniile trecute. Primii orfani au intrat în odăile sănătoase, pline de căldură, de îngrăjire părintescă dela școală centrală, iar mâine poimăne vor trece în edificiul mare împrejmuit de grădină frumoasă, cumpărat de Consistor anume pentru scopurile orfelinatului.

In zilele trecute, șeful cultelor Valeriu Goldiș, întovărât de secretarul ge-

neral Dr. I. Lăpuș și asesorul N. Ivan, au vizitat orfanii plăpâanzi în odăile lor, și petrecând mai îndelungată vreme în mijlocul lor s'a interesat de apropaie de trebuințele fiecărui. Directorul orfelinatului Dr. Ioan Stoia a dat toate informații, a desfășurat planul după care crede că ar fi mai consult să îngrijescă și crescăști orfanii, iar Dr. V. Goldiș pe deplin mulțumit cu îngrijirea orfanilor, a făgăduit că va stăru în cu totă energia ca orfelinatul să se desvolte în viitorul apropiat într'un mare așzărmant umanitar și totodată de cultură curată și românească.

Man Vornic.

Imprumutul Național

emis de Statul Român prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor din Sibiu

După cum s'a vestit deja, în teritoriul Transilvaniei, Banatului și părților ungurene, unite cu Regatul României, se va face în proximătie zile, pe cale de subscripție, un imprumut public, numit «Imprumutul Național», în scop de a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din sus numitele teritorii.

Imprumutul național se emite pe baza decretului-lege din Ianuarie a. c. al Maiestății Sale Regelui Ferdinand I și României. Se face de Statul Român, în contul datorilor publice ale Regatului. Consiliul Dirigent, resortul finanțelor din Sibiu, a primit însărcinarea să ducă la îndeplinire emisiunea acestui imprumut.

Condițiile, în care se va emite nou imprumut, sunt următoarele:

Se emite în Bonuri de tezaur la purtător, în coroane austro-ungare și în titluri de către K 200, 500, 1000, 5000, și 10.000 pe cursul pari. Bonurile de tezaur, care sănătă libere de orice impozit, vorăbădobândă de 5%, iar primul cupon este scadent de la 1 August a. c. Statul Român va replati aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 și anume în leu, după cursul, ce va fi atunci între lei și coroane. Se garantează însă detinitorilor de bonuri pentru fiecare sută de coroane nominal minimum 50 lei. Statul Român își rezervă dreptul să denumească acest imprumut în întregime sau parțial și înainte de termenul fixat pentru replatire, adecă și înainte de 1 Februarie 1923, și anume în urma unei publicații oficiale prin Monitorul Oficial cu sase luni de zile înainte de data fixată pentru prezentare la rambursare. Plărilile la imprumut se fac în co-

roane. Se primesc însă numai bancnote emise de Banca Austro-Ungară înainte de 1 Octombrie 1918. Plătirile se pot face și în lei, și anume pe cursul I leu egal două coroane.

Din condițiunile arătate în cele precedente reies clar avantajile deosebite, ce le oferă acest împrumut pentru cetățenii noștri din teritoriile Transilvaniei, Banatului și județelor ungurene, unite cu Regatul României. Dintre aceste avantajii reținem următoarele:

1. Ca debitor figurează Regatul Român, al căruia credit este astăzi mai mult ca ori și când recunoscut de toate cercurile financiare din lume.

2. Împrumutul este de durată scurtă și va fi plătit în cel mult patru ani de zile. Prin aceasta publicul va ajunge în secură vreme la capitalul său, dat fiind, că după aranjarea politică și națională a statelor, când se va începe munca de refaceri și preferenței pe terenul economic, aproape pretutindenea va fi o mare lipsă de numără.

3. Împrumutul acesta aduce o dobândă de 5%, care constituie o rentabilitate favorabilă, față de stările de azi, când băncile pentru depunerile de durată abînă pătele 2%, iar pentru cele avizata nu plătesc nimic.

4. Primul cupon este scadent deja la 1 August a. c., astfel, că dacă considerăm, că emisiunea se va sfârși abia la finea lui Martie a. c., detinitorii de bonuri vor primi dobânzile primului semestru după 4 luni, ceea ce însemnează, pe acest interval de timp, o rentabilitate de 6%.

5. Împrumutul național este scutit de orice impozit în prezent și viitor.

6. La replătirea împrumutului Statul garantează cursul de cel puțin 50 lei pentru o sută de coroane. Aceasta este avantajul cel mai mare, care îl oferă cetățenilor noștri împrumut, deoarece pentru orice caz, fiecare detinator va primi cursul minim arătat. Afără de aceea, dacă în replătirea cursul coroanei va fi mai mare ca acest minim, Statul va plăti după acel curs. Pentru cazul însumării, că cursul ar fi mai mic, Statul garantează minimul arătat. Prin acest favor Statul vine în

ajutorul cetățenilor săi, cari nu vor mai fi sujicii să schimbe avutul lor de coroane. În lei, după cursul redus de azi, că, semănând la nou împrumut, li se dă putință să aștepte licitația finală a valutelor de coroane, fără a-i expune la perderi mai mari.

Cu alte cuvinte li se dă putință să salveze căt mai mult din avutul lor de coroane.

Acesta fiind avantajile împrumutului național, indemnizanță cu toată stăruința instituțiile noastre de credit să semneze căt mai mult și să facă ceea mai extinsă propagandă la clientii lor și peste tot la poporul nostru, să-și plaseze avutul de coroane în Bonurile de tezaur ale împrumutului național. Rugăm să facă asemenea și celelalte instituții culturale ale noastre, special consistoriale și bisericilor române, cari vor lăua în interesul credincioșilor lor, dacă îi vor sfătuhi să semneze sumele disponibile de coroane, la împrumutul național. Prin aceasta își vor îndeplini nu numai o datorință patriotică, dar, după împrejurările date, vor salva căt mai mult din avutul poporului nostru.

R. E.

Congresul Invățătorilor români

Ziua mult așteptată a sosit.

Luni, s-a deschis primul congres istoric al invățătorilor de dincosete de Carpați.

Cu toata greutatea de comunicație s-au adunat vre 800 de invățători. Pe langă Ardeleani, au venit colegii și din părțile neliniștite: Bănat, Bihor, Sătmăra și Maramureș.

Materialul văzut al programei congresului s'a împărțit comisiilor, care au lucrat Sâmbătă și Dumineacă, toată ziua.

In rândurile congresiștilor e multă animație și se prevede că congresul va pun în lumină favorabilitățile acestor corp vrednic de stiință și de o sorte mai bună.

Despre mersul congresului vom da raport amânat.

C. I.

FOISOARA

Preotul militar

— O schimbare a activității sale —

În forța armată austro-ungară toate trupele, de orice armă, își aveau preotul lor.

Datoră acestui preot nu se mărginea numai la măngăierea rănișilor, dela iocul de bandajare, sau îmbărbătarea celor ce erau în linia de foc, de atac, și nu constă într-o îngropare a celor, cari s'au jertfuit pentru idealuri străine, precum nici într-o purificare a matriceilor morților sau a căsătoriilor și boțeazăilor, și nici în a țineri serviciilor divine împreună cu vorbindile de insuflețire, — ce se întânde și asupra îngrăjării părintești, prin deasă convenire afară de oficiu, cu ostiajii săi.

Împlinirea acestor datorii n'a fost tocmai ușoară. Dovadă sunt czurzile multe, când colegii mei au murit de gienii dușman, sau au fost greu răniți, unii au căzut jerihă boalaelor molisitoare din spate și din cămpul de luptă, alții au ajuns prizonieri, alții au rămas înghițiti de lăvinile uriașe ale munților!...

O satisfacție deplină are preotul atunci, când observă, că cei cari în timpurile de pace

nu au prea deschis ușa bisericii, azi își mărturisesc cu lacrimi de căinăță, că înima lor odioasă împietriță, acum s'a înmormătă, și el s'a întors, ca renunță suferitele earăs către Dumnezeu.

Multe lucruri bune și frumoase s'a puteau amîndin din rezultatele preotului militar din lăzaretele campestre și a celor din instituții sanitare de după fronturi și din patrie...

Zile și nopti au alegat dela un pat la altul, stând lângă bolnavii în tifus, surgerile (disenterie), holera și alte boale infecțioase. Ei și-au împlinit cu cel datorințele, înțăriri de putere dumnezeiască și dragoste, ferbințe față de filii nemulțumitori noștri.

In urma acestui tratament ei căstigă încrederea nemărginării a soldatului, precum se poate observa din următoarea întâmplare:

Am vizitat spitălul, ca toți colegii mei de alte confesiuni. Între bolnavii și răniții din acel spitál, am văzut la patul unui ostaș român, grav rănit la stomac și intestine. L-am mărgărit și înțărît în credință vindecării; eair el m'a rugat să-i dau un păhar de apă zicând:

— Da-mă, părinte, Sfânta Ia, un păhar de apă, căm și este foarte, am rugat pe domnul medic și pe alii și nu vor să-nel dea, da-mă Sfânta Ia, că mor de se se și nu de durerile stomacului.

I-am explicat atunci, că de ce nu e permis

Jafuri și omoruri ungurești

Din Arad se depesează Renașterei Române, că Vineri d. a. la ora 3 a sosit în fața marei comune românești Siria un tren blindat, cu trupe republicane ungurești și 4 tunuri, și 20 mitraliere.

La primărie au bătut de pe Hotărâ, lovindu-l cu puștiile, l-au arestat și l-au urcat în trenul blindat.

După «vîție» aceasta au spart fereastrile casei dñor Hotărâ, au intrat în odăi și împușcat pe soția acestuia, președinta Reuniunii femeilor române din Siria, și au omorât în mod bestial și pe fiul mai mic al ei, Gheorghe Hotărâ.

«Vîție» ungurească se urmenză în comună. Se începe jaful adevarat hunic, că schinguri și omor. Sunt câteva sute de răniți și peste șasezeci de ucisi, femei și săteni.

Târani și intelectuali români cad jerife ale turbării unor zăpăci.

Anarhia ungurească trebuie sugrumată cu orice armă.

Basarabia

Starea economică. — Suprafata. — Producția uneia agricolă. — Ville. — Industria.

In Analele științifice și economice se publică un studiu al dñor G. Ionescu — Șișegi despre vecchia provinție românească de pe teritoriul.

Ea cum ni se înțelegează această provinție.

Basarabia are o excelentă situație geografică între două râuri navigabile și răzemăta pe mare, o climă continentală, fără a fi excesivă, și un excepțional pământ pentru cultură. Suprafața Basarabiei este de 44.936 km. p., cu o populație de 2.274.000 locuitori. Repartiția suprafetei este 90% sol arabil și 10% pășuni, ecărare, grădină, 80% paduri și 2% pământ stepă. Semănătorile anuale atingând în 1917 aproape două milioane și jumătate hectare. Următoarele cifre, reprezentând producția agricolă în 1913, ne arată adevarata bogăție a Basarabiei: 300.000 vagoane de cereale, trei milioane hectolitri de vin, un milion și jumătate tone de mustet, trei milioane și jumătate kilograme de tutun, o mie kilograme gogoșii de măstăță, 150.000 kilograme de miere și 185.000 kilograme de ceară.

Repartizarea suprafetei cultivate cu cereale, în cei din urmă doi ani dinaintea revoluției

să bee apă, și dacă l-ar da cineva apă, cănd stomacul nu poate să primească, ar săvârșii un mare păcat, pentru că bolnavul ar putea să moară și să lase în judecătire și dureri pe cei deacăsa. Convins de binele ce-l îl doresc, imi zice: «Părinte, Dumnezeu te-a adus la mine, am să ascult statul părintesc. Până acum colorilori delă cari am cerut, nu le-am crezut; însă îndată că mă sfătuiești Sfântia Ta, cred că este așa și nu voi bea apă.»

Bolnavul s'a înșanțăto.

Dacă preotul din camp, care servește trupelor din linia de foc, și erou nelinfricat, nu mai puțin și cel din lazareti dela bolnavul împărtășie, el umbăla, ca trimis serv al lui Dumnezeu între surinări lor, împărțind măngăiere tuturor. O simțire supranaturală cuprinde pe soldații cari sănătatea din turma sa.

Preotul din camp, după găsul tunului a amuzat, detinuturile înforțătoare ale minelor au încrezut și văzduhul s'a mai linistit, pleacă degrabă la cei răniți, le dă măncă de ajutor, legând de manteoare cu medicul în rând pe cel răniți, car pe ceie Ingerul Domnului î-a chemat dintr-o noii și așeză în pământ străin, departe de aci lor jubili.

De sine înțeles, toți preoții militari, la regimamente, la spitale, brigăzi, diviziuni, sau la co-

rusesci era de 2.270.655 descalini (unitate de suprafață apropiată de hectar, 1 descalină=1,1 ha). În anul 1916, fățu cu 2.257.410 în anul 1915, producția era descatină din dovedă rodniciene naturale a solului basarabean. Astfel producția din anul 1915, care poate fi considerat ca normal, a fost următoarea: grâu de toamnă 1808 kgr., grâu de primăvară 640 kgr., secără 1520 kgr., porumb 1680 kgr., orz 1520 kgr., și ovăz 1712 kgr.

In ultimul timp, din cauza frâmanărilor revoluționare, suprafectele de cultură s-au redus, multă s-a făcut în condiții foarte rele, din pricina că să răni au căutat să cuprindă cât mai mult pământ în nădejdea că le va rămnăce lor, fără să poată munci cum trebuie.

Anul trecut, a fost o bună producție a viilor și a pomilor fructiferi. Producția de vin în 1918 a fost de trei sute hectolitri la desemina, în total 1.280.160 hectolitri.

In ce privește producția de fructe, în 1905-1909 este de 13.585 tone fructe uscate. Exportul de mere în anul 1909, an de producție normală, a fost de 1056 tone, reprezentând 21% din producția totală a acelui an. În același an, s-a scos din Basarabia 3264 tone nuci, 880 tone pere, 1728 tone struguri, 960 tone prune, pentru uică.

Pădurile ocupă la Basarabia circa 250.000 descatine și se întind mai ales în regiunea de nord și centrul. Această întindere nu poste face față nevoilor țării. Astăzi lemnul de foec este foarte rar și scump în Basarabia, iar lemnul de construcție lipsesc cu desăvârsire, și este adus, pentru nevoile locale, din Moldova. In epoca revoluționară pădurile au fost brăcite și trebuie multă energie pentru a se introduce ordine în exploatarea silvică. În vînturi lemnul ar putea deveni un articol foarte important de export în Ucraina, unde lipsa lui este și mai mare.

In ce privește vitele, Basarabia are astăzi o situație mai bună decât înainte de răsboi, căci toate vitele care au apărut în armate rusești au rămas acolo după dissoluția frontului. Numărul calor ar fi astăzi, după un referat al semestrii guberniale, de 375.935 capete și al porcilor de peste 500.000. Numărul vitelor corne și de colți peste 800.000 capete, iar al oilei de minimum un milion capete.

Una din marile bogății ale Basarabiei sunt și pescările.

Industriile agricole au multă perspectivă de dezvoltare. Se găsesc astăzi în Basarabia 320 mori mari cu motor, 20 de fabrici de spiri, 7 destilării de cognac, apoi numeroase tabăcarii, fabrici de săpun, manufacuri de tutun, fabrici de bere, de zăhr etc. O menjune specială merită instalațiile de fabricat varul, din care mari cantități se exportă.

mările mari, aveau să conducă matriurile și să rezolve actele oficiale.

Astăzi de acestea, preoții militari erau și conducerii azilor militare de restaurare, iar timpul din urmă au fost împărțiti foarte mulți și lagărul (fabăra) relatorilor din captivitate. În lagăr, pe lângă serviciile divine împreunate cu vorbind potrivite, au întruit pe zi că prelegeri pentru cel întorsu că idei de armarie și de boalașism.

Mai amintesc alte servicii dale preoților militari, ca de ex.: Au îngrijit de corespondența ostașilor cu cei de-acasă, măngând pe cei cari primeau vești rele sau slabe din sat. Preoții aduceau pentru lupitătorii ostașii, în fabăra și în spitale, material de lectură, cărți și ziară.

Munca lor a fost recunoscută și apreciată din partea organelor militare și de superioritățile bisericiste noastre.

Și totuș, cea mai mare și mai frumoasă distincție pentru preoții militari rămnă constiția lor, că în tot timpul greu și răbsolitor și-au împlinit datoria împreună cu chemarea lor de urmașii vrednic ai ucenicilor Măntuitorului.

Schijarea aceasta, despre activitatea preoților în răbsolul sfârșit, s-a făcut în fuga condelui.

Fertilitatea solului va face din Basarabia o țară și mai bogată, când căl numeroase de comunicări o vor brăzda în lung și în lat și cănd o agricultură sistematică va pun în valoare mijloacele de producție. Industria va lăsa și evantă când se vor aduce instalațiile industriale și când se vor putea desface produsele fabricate. Capitalurile devenite disponibile prin aplicarea reformei agrare vor căuta plasamente și vor da industriei o dezvoltare tot mai mare.

+ Protopenul Pavel Roșca

Vineri în 8/21 a curentă a încheiat din viață, după lungi și grele suferințe, harnicul protopop din fractul Ungurui, Pavel Roșca, fratele I. P. C. Sale părintelui arhimandrit și vicar arhiepiscopal Dr. Eusebiu R. Roșca.

Trecerea lui din viață a umplut de durere nu numai pe membrii numeroși ai familiei și pe credincioșii parohiei Fizes-Săpânțu, pe care-i aștept și con dus prin calea binei și adevăratului timp de 42 de ani, ci și pe toți preoții din fractul Ungurui, în fruntea căroră a stat cu vrednicie 31 de ani.

Răposul a fost tipul omului onest și conștiințios în împlinirea datoriilor sale, care nu prin vorbe, ci prin fapte și-a asigurat stima, iubire și recunoștință subalternilor și a superiorilor săi bisericești.

Cap de familie s-a distins prin viață puritană și prin creșterea aleasă de care a împărtășit pe copiii săi. Unul dintre aceștia este și distinsul profesor seminarial Dr. Pavel Roșca.

Sub raport social regretatul protopop a avut o viață calmă și corectă, pe urma căreia în toate zilele vieții sale s-a văzut încunjurat și de stima, venerație și aprețere favorabilă a cătelenilor de limbă și de lege străină.

După o viață prodigioasă de 67 de ani, în clasa, când bulgarii de pământ vor să îl acopte rămnășele pământei, dator sătemu eu toții să-i zicem creștinescu: Dumnezeu să-l ierte!

Stirile zilei

Atentat rusești. Un atentat, împotriva ministrului președintei francez Clemenceau, s'a reușit. Atentatorul, cu numele Sergiu Uliov Cerghechin, este arestat în Paris. Reprezentanții puterilor aliate s'au prezintat joi la Clemenceau, felicitându-l pentru norocosa scăpare.

Angulaș. Decretul Nr. V. al Consiliului dirigent anulează articolul de lege ungăr XVIII din 1915 despre responsabilitatea materială a strădătorilor de patru.

Arhivele de sigur conțin multe mărturii despre jerihile și rodnică activitate a preotului militar. Vîitoarea istorie a răbsolului le va putea reda în lumină adevărată.

Hendorf, 1919.

Andrei Moldovan
tot preot-miliar.

CĂNTEC — DIN GEIBEL —

Își seacă purpura lor față
Garoafele toate „n’ grădină.
Se sting din această viață,
Căci tu ești în țară străină.

Și focul adorare pe vîră
Și ’n rece cenușă s’ascunde.
Cu drag, l-am păzit noi odată,
În van! Tu ești nu știi pe unde.

Și lumea lini este puștie,
In juru-nu-s florii, și nici stele,
Ear inima-mi trăistă nu șiie,
Pe unde te-ai dus tu cu ele.

Ioan Berghia.

Oșanții la moarte. Din București se anunță: Curtea marială, după lungă desbatere, a oșanțat la moarte pe colonelul Victor Verrea, acuzat de tradare de patrie.

Producție muzicală și literară în Sibiu. Cu prilejul congresului înălvătoresc, Reuniunea fețelor din Sibiu organizează „Marți seara în Teatrul orașului” o producție muzicală și literară.

Venitul producției este menit pentru ridicarea monumentului în amintirea vîțejilor căzuți la Orlat în 1916.

Calendrul în oficile publice. O circulară a președintelui Consiliului reprezentanților hoțărește, ca oficile publice (afara de autoritățile bisericiste) să intrebuințeze în actele lor săt calendarul vecchi, și cel nou. — Căile ferate, poșta și telegraful vor intrebuința în serviciul lor numai calendarul nou.

Aviz. Resorul cultelor și instrucționi publice face cunoscut, că di Virgil Crăciună, student tehnic a fost admis, fără examen, să urmeze cursurile, ca extern. În seria elevilor admisi în urma concursului înaintă la școală de poduri și șosele. Dacă este posibil să se prezinte la cursuri, (Biroul presel.)

Limbă greșită. Citim: «Trimilitorii sănă cercăciu să...» (recere este nemulțumit ansunțul), în loc de: Se cere dela trimițători, să... »în lipsă mijloacelor recerate», (de ce nu: cerute?) «A multumit telegrafice,» (telegrafice, și pe cale telegrafică), «Nu vor fi deboligați,» (obligați). «Din incidentul eliberării,» (din prilejul, cu ocazia; incidentul însemnă cu totul alt ceva). Congresul a avut loc, (franțuzesc, întrebunțat mult de ale de zile bucureștene) în loc de: s'a înuit.

Peste Oceanul Atlantic. În ultimul timp s-au făcut numeroase încercări pentru trecerea Atlanticului prin mijloacele aeronave.

Ministerul aerian englez intenționează a face experiențe cu nave aeriene tip: «Handley page aeroplane și hidroavioane.

Atât englezii cât și americani își propun să încerce drumul de sud prin insule Azore mai mult de căd acela prin New-Foundland. Chestiunea este distanța și direcția vântului.

Dela New-Foundland la Azore 1195 mile, și dela Azore la Portugalia 895 mile. Dela New-Foundland direct la Irlanda sănt 1880; astfel că vîn Nord are syantaj în distanță; dar pe de altă parte Azorele oferă un loc de aterizare pentru a putea întreprinde călătorii.

Persoane experte săn de părere ca și condițiile atmosferice în dumul de sus săn în generă mai uscăre. Orăi care din aceste drumuri vor fi alese, americanii încep sborul cu avantaj, deoarece vânăbul bătrăi mult delul vest la ost în special la înălțimi mari. Se pare că astăzii măștile aeriene americane, că și englezii vor să surprindă lumea într-o bună dimineață cu vestea că s'a făcut sborul peste Atlantic.

Amânare. Congresul Văndătorilor români s'a amânat pentru ziua de 20 Martie nou 1919. Onor, zile sănt rugate a reproduce acest anunț. T. R. Popescu.

Calendarul arhidiecean. Spre orientarea On. public se comunică, că «Calendarul arhidiecean» pe anul 1919 s'a epuizat.

Libraria arhidieceană.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoră: D-na M. Scholtess.

Zilnic programă interesantă. Începutul la ora 6^½ și 8^½ seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoră: Dna Emil Toth.

Marijă Lovitură aspră, dramă detectivă în 4 acte.

Incepultură la: ora 6^½, și 8^½, seara.

Nr. 62/1919.

(50) 2-3

Regatul României**Ministerul de Finanțe**

Datoria publică

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, Sibiu

Prospect

In virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919,
Consiliul Dirigent, resortul finanțelor, emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest imprumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bânatului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 6000, și 10,009 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în axinile semnăturale Ministerului de finanțe al Guvernului Regal Român, a Sefului Rezervelor finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnatură manuscrită de control.

Acest imprumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cauțiuni la toate cassele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceeași casă drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi bombardate (depuș în gaj) la cassele publice (cassierele instituțiunilor de stat) până la 50%, a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plată pământurilor parcele conform proiectat reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5%, la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa acestor bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detinătorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezerva dreptul de a denunța acest imprumut în întregime sau parțial înainte de terminal fix și în urma unei publicații speciale prin «Monitorul Oficial» cu șase luni de zile înainte data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neresentate la plată se prescrin după 5 ani dela data scadențelor lor.

Sabzărilele la acest imprumut vor fi reducibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor libera proprietarii după în conformitate cu legea decretată cu N. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștință de dispoziția acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Condițiunile de subscriere

În baza prospectului de emisie, subscrierea la imprumutul cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- a) la băncile românești,
- b) la băncile săsești,
- c) la perceptoare,
- d) la direcțiunile financiare,
- e) la prefecturi și preturi,
- f) la alte instituții și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, care sănătatea de mai înainte, sănătatea și Octombrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul Dirigent, cu un anumit preșalib de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierile, când va vol.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la suma, ce se va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriptorul își va libera o chitanță, constândând subscrierea și efectuarea vîrăsămintului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătitelor, la locurile de subscriplune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la luna st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor.

Seful resortului: Dr. Aurel Vlad m. p.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasă I-a Răpă de sus, protopresbiterul Reghinului, rămasă vacanță în urma trecerii la cele vecinice a parohului Nicolae Oliga, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emouimentele împreună cu acest post sănt cel mai făsionante în coala B, pentru întregirea dela astă și a veniturilor parohiale pe lângă restricțiile din șul 20 al Regulamentului.

Concurenții să înainteze cererile lor la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis — iar pentru a se face cunoștuță poporului pot merge la biserică în vreo-Duminică ori sărbătoare cu prealabilă incunoștințare a subsemnatului.

R e g h i n , 28 Ianuarie 1919.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Reghinului în conjelegere cu comitetul parohial.

Vasile Dumitru
protopop.

Nr. 10/1919

(51) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune lângă parohul neputințios Ioan Săraru din parohia de cl. a III-a Cerbău îll. Ilie Aran și Ulu, din protopresbiterul Hunedoara, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emouimentele împreună cu acest post sănt ș, părți din toate veniturile parohiale și ajutorul pentru capelan din vîstiera statului.

Concurenții săn poftă și să înainteze cererile concursuale la subsemnatul oficiu în termenul deschis și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cănta, sărbătore și a face cunoștință cu poporul.

Hunedoara, 29 Ianuarie 1919.

Oficiul protopopesc ort. al tracătului Hunedoara în conjelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu
protopop adm.

Pomicultur-Viticultur

cu școală practică, muncitor, fără vîcă, se cauță pentru formare și conduceră unei școale de pomi și vîcă în regiunea Drăgășaniilor. Leață bună, tanărime și înfrățenie.

A se adresa la administrația ziarului nostru Str. Măcelarilor 45, Sibiu.

(45) 3-4

Bucătăreasa

in estate, preferabil străină, care a fost la moje se cauță pentru un domă bătrân, singur la jăz. Are la dispoziție, servitoare și rândas.

A se adresa la administrația ziarului Str. Măcelarilor 45, Sibiu.

(46) 3-4

La Librăria arhidicezană din Sibiu se afișe spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de **Emil Bentea**.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Cogbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

Expediată recomandat, porto postal 40 fil.